

Arie interviewt Halina

'IK LAAT ME DOMINEREN'

Hij vindt het niet eenvoudig: iemand interviewen die hij goed kent. Toch lukt het Arie Boomsma om actrice Halina Reijn (39) te verleiden dingen te vertellen die nog bijna niemand weet.

Interview: Arie Boomsma. Fotografie: Jeremy van der Land.

Ze maakt zichzelf klein, danst lange tijd naar de pijpen van de mannen in haar leven, een bijna masochistische zucht naar vernedering, totdat de maat vol is. Dan breekt ze los uit een vastgelopen relatie. Een vrouw die het heft in eigen handen neemt. Sterk, sturend, doelgericht en manipulatief. Het is de verhaallijn van het toneelstuk *Nova* dat vanaf 22 april weer te zien is in het theater. Maar het zou ook de omschrijving kunnen zijn van het leven van de hoofdrolspeler... Halina Reijn. Het is niet eenvoudig iemand te interviewen die je goed kent. Halina is een vriendin, we weten dingen van elkaar die je niet in de bladen leest. Kan ik het maken ze aan haar voor te leggen, om dit gesprek anders te maken dan de interviews die ik al van haar las? Met die vraag in mijn hoofd fiets ik naar het restaurant waar we hebben afgesproken. Ze praat

gemakkelijk, ook over de dingen die voor anderen taboe zijn. Dat blijkt direct als ik haar, eenmaal aan de koffie, vraag of het ouder worden haar meer bezighoudt de laatste tijd. 'Absoluut,' zegt ze glunderend. 'Dat is een gevecht. Zo nu en dan laat ik een beetje botox inspuiten. In mijn gezicht. Toen ik daar net mee begon, ging ik een keer te ver. Dat vond ik leuk om te proberen, maar nu houd ik het beperkt. Net een beetje hier, en hier.' Ze wijst op de plekken rond haar ogen. 'Maar ik lift ze niet, dat durf ik niet. Ik ben als de dood voor messen.'

En andere ingrepen? Bijvoorbeeld aan je lichaam?

'Nee, doe ik niet. Maar dat is best moeilijk. De Nederlandse filmwereld vormt wat dat betreft soms ook wel een lastige werkomgeving. Laatst stond ik op een set en zag ik een

gerenommeerde, oudere actrice in een hoek van de studio zich oerkloden. In haar onderboek stond ze daar, te zien voor iedereen die er aan het werk was. Het is dan niet de bedoeling om die vrouw te kwetsen, maar er wordt niet goed over nagedacht. Verschrikkelijk is het. Vernederend en respectloos.'

Maar heb jij daar zelf ook last van?

'Soms wel. Tien jaar geleden maakte het niet uit vanuit welke hoek een cameraman mij in beeld nam, zo'n jeugdig lichaam draai je in alle hoeken, en het blijft er strak uitzien. Maar nu denk ik al snel aan de cellulitis op mijn heupen. Ik zoek houdingen op waarvan ik weet dat ze flatterend zijn.'

Eis je dat van een regisseur?

'Nee, eisen niet. Ik ga het gesprek aan. Meestal met een cameraman. Heel voorzichtig, anders schrikt zo'n jongen →

'IN HET BEGIN GING IK TE VER MET BOTOX. DAT VOND IK LEUK OM TE PROBEREN'

er weer van en denkt hij dat het Hollywood-divage drag is. Dan vraag ik hem gewoon hoe hij mijn lichaam in beeld gaat brengen, vanuit welke hoek.'

Het lijkt tegenstrijdig, aan de ene kant die behoefte kwetsbaar te zijn, en aan de andere kant toch de beste camerahoek opzoeken als je bloot bent in een film.

'Dat is het ook een beetje. Ik heb de behoefte toe te geven dat ik het ook moeilijk vind ouder te worden, dat ik onzeker ben over mijn lichaam, dat ik niet alleen de duurste merken draag, dat ik soms extensies in mijn haar heb. En tegelijkertijd wil ik er goed uitzien als er een vaaktsène is, of denk ik: oei, ik moet meer gaan sporten, want volgende maand sta ik weer in mijn blootje op het toneel.'

Zou je na dan ook niet gewoon maling aan moeten hebben?

'Dat zou ik soms best willen. Zoals Lena Dunham, van de serie *Girls*, die laat dat

mollige lichaam bijna provocerend zien aan de hele wereld, loopt afleveringen lang in verkeerde onderbroeken, met die gevlekte, viezige huid en heel ongemakkelijke seks. Ik bewonder dat en ik probeer in alles die eerlijkheid te hanteren: als ik schrijf, als ik speel, als ik interviews doe. Maar als het op mijn lichaam aankomt, steekt toch ook altijd weer die vrouwelijke onzekerheid de kop op, dat je er goed uit moet zien. Dat het eigenlijk nooit goed genoeg is, en als je een beetje kunt helpen, je dat moet doen.'

Dat je er goed uit 'moet' zien, zeg je. Ervaar jij veel druk?

'Dat geldt voor alle vrouwen, denk ik. We vergelijken onszelf constant met anderen en zijn ons heel erg bewust van de verwachtingen van mannen. En die roepen dan dat je geen botox moet gebruiken, of je borsten niet moet laten doen. Vanuit een soort misplaatst idee dat een vrouw zuiver moet zijn. Geen make-up, geen hulpmiddelen, puur zichzelf. Dan denk ik: rot toch op met wat ik wel of niet moet doen. Ik bepaal dat zelf. Ik begrijp wel dat het verwarrend is voor mannen. Zij denken: voor mij hoef je jezelf niet op te tuigen, ze willen ons geruststellen. Wij denken: waardeer dat ik mijn best voor je doe en laat me de baas zijn over mijn eigen uiterlijk.'

Het hoort bij je publieke bestaan als actrice, toch? Dat bemoeien.

'Natuurlijk. Maar zo'n man die iets algemeen zegt over de vrouw, dat stoort me. Wat wil hij daar nu mee zeggen? Dat we het voor hem niet hoeven te doen? Alsof een vrouw alleen maar bezig is met haar uiterlijk om de man te behagen.'

Terwijl jij toch zelf flink behaagziek kunt zijn wanneer je verliefd bent.

Ze lacht hard. 'Dat is waar,' geeft ze toe.

'Maar niet wat betreft mijn uiterlijk. Daarin volg ik volledig mijn eigen koers, daar heeft niemand iets mee te maken. Nee, dat is toch echt wat anders.'

Wat gebeurt er met jou als je verliefd bent?

'Dan word ik precies zoals Nora, mijn personage in het stuk waarmee ik straks weer de theaters in ga. Een poppetje, een soet volwassen Hello Kitty-meisje, het liefst besteed ik dan al mijn tijd aan het zorgen voor de man op wie ik verliefd ben. Boodschappen doen, koken, thuis blijven.'

'VRIENDEN MET KINDEREN NODIGEN ME SOMS NIET UIT VOOR FEESTJES'

Ik weet dat het niet kan, maar in die eerste periode van een nieuwe relatie zou ik anders zo kunnen stoppen met werken, om me volledig te richten op de liefde.'

Hoe ver ga je daar in?

'Heel ver. Ik laat me domineren, vind het zelfs fijn om door hem gestuurd te worden, neem het heft maar in handen. Trek de teugels aan. Dat moet ook lastig zijn voor die jongens. Aan de ene kant kom ik over als een soort krachtige feminist die alles zelf wil bepalen, aan de andere kant eis ik dominantie. Als ik mijn vriend zou zijn, zou ik het spoor ook volledig bijster raken. En juist die tegenstrijdige trachten in een vrouw vind ik interessant'

Ook net als bij Nora dus?

'Ja, en weet je wat het grappige is? Uiteindelijk gebeurt bij mij, in mindere

mate weliswaar, precies hetzelfde als bij haar. Ze wringt zich los uit een vastgelopen huwelijk, verandert van gewillig huisvrouwje in een tank van een mens dat met geweld het huis platwalst. Het is heerlijk om te spelen. Los van de herkenbaarheid kun je als actrice een gigantisch palet van emoties laten zien.'

Ben jij ook weleens zo'n tank?

'Er komt in een relatie, meestal na enkele jaren, altijd dat moment dat ik me weer losmaak. Dat ik plotseling walg van dat gewillige, en mijn ambitie weer de kop opsteekt. Dan wil ik zelf weer het stuur in handen hebben. Dat gaat gepaard met woede en ergernis. Ik zou een machinegeweer op willen pakken en alles in huis kapot willen schieten.'

Hoe reageren mannen daarop?

'Het begint meestal als ze het gedrag dat ik in die verliefde periode vertoon gewoon gaan vinden. Als ik dan weer meer het theater in ga, shoots doe of aanschuif bij *De wereld draait door*, vragen ze of dat wel nodig is. Of ik niet minder kan werken. 'Moet je nou alweer zo'n modeshoot doen? Is dat niet wat ijdel?' Ze begrijpen me niet.'

Is het mogelijk een relatie met jou te hebben als je niet uit het vak komt?

'Dat hoop ik wel, zeg. Ja, natuurlijk is het dat. Ik heb dat wel een paar keer meegemaakt. Dus ja, het kan wel.' →

'ALS IK VERLIEFD BEN, WORD IK EEN POPPETJE, EEN SOORT VOLWASSEN HELLO KITTY-MEISJE'

Halina

Halina Reijn (39) is actrice en schrijfster. De geboren Groningse woont in hartje Amsterdam en is regelmatig te zien als tafeldame in het tv-programma *De wereld draait door*. Al jaren maakt ze deel uit van de vaste cast van Toneelgroep Amsterdam. Ze ontving voor haar rol in het stuk *Nora* de Oscar onder de theaterprijzen: de Theo d'Or, voor meest indrukwekkende, dragende rol. Afgelopen winter was ze nog in de bioscoop te zien in de feel-goodfilm *Pak van mijn hart* naast Benja Bruijning, Fedja van Huêt en Chantal Janzen.

Wat vinden ze er zo moeilijk aan?

'De eerste barsten komen er al in als ze mij zien spelen op het toneel. Ik waarschuw ze van tevoren dat het heftig is. "Nee hoor," roepen ze dan, "ik kan dat wel relativeren." Maar dan herkennen ze mijn lach, elk kreuntje of iedere zucht. En na afloop voel ik al direct de afstand. Ze zien dat ik ervaringen uit mijn leven gebruik voor mijn spel op het toneel.'

Vind je het moeilijk om alleen te zijn?

'Ja. Of nou ja, soms. Ik heb natuurlijk ook een heel mooi leven, leuke vrienden, werk waarvan ik geniet. Maar als ik alleen thuiskom na een lange reis, in dat lege huis, dan voel ik me weleens eenzaam. Of als ik iets meemaak wat je normaal gesproken zou delen met een partner. Een verstandskies die getrokken wordt, of een prijs die ik krijg. Dan wil ik iemand bellen. Nu bel ik Carice (van Houten, AB) en dat is ook fijn. Maar toch is het anders.'

Je had het net al even over de druk die je soms ervaart als vrouw. Ervaar je die ook op dit vlak, van relaties?

'Nou en of. Steeds meer ook. Vrienden die dan roepen: "Moeten we jou niet eens koppelen aan...?" Gek word ik er soms van.'

En durven ze dan over een kindwens te beginnen?

'Nee, dat gaan ze uit de weg. Soms word ik zelfs niet uitgenodigd voor feestjes van vrienden met kinderen, omdat ze denken dat het confrontatrend is voor mij.'

Is dat ook zo?

'Zo'n feestje niet, maar ik ben op mijn leeftijd natuurlijk wel veel meer bezig met die vraag, of dat er nog wel in zit, kinderen krijgen. Toch is mijn kindervens niet

Nora

Torvald Helmer en zijn vrouw Nora leiden op het eerste gezicht een ideaal leven en lijken perfect gelukkig. De schijn van hun modelhuwelijk draagt hij tot zijn succes. Tot een ongelukkig voorval uit Nora's verleden plots opduikt en een snot dreigt te werpen op Torvalds carrière. Zijn liefde voor Nora gaat dan even snel verloren als ze gekomen was. Zijn felle reactie opent Nora's ogen. Haar wereld stort als een kaartenhuis in elkaar.

NORA is vanaf 22 april te zien bij Toneelgroep Amsterdam. Tga.nl

urgent. Niet zo sterk, bijvoorbeeld, dat ik het nu alleen zou willen doen. Er moet wel iemand zijn. Misschien komt dat ook omdat ik mij op dit moment heel sterk voel. Ik ben veel aan het werk, voel me krachtig.'

Geeft veel werken je dat positieve gevoel?

'Het is ook het type werk. Mooie uitdagingen, dingen waarin ik me echt kan vastbijten. Voor tv en voor het theater. En Nora is zo'n fantastische rol om te spelen. Henrik Ibsen schrijft de mooiste vrouwenrollen.'

En hoe voel jij je als je wat minder te zien bent?

'Dan knaagt de onzekerheid weleens. Tel ik nog mee? Ben ik nog relevant? Ik kan me

er soms ook over opwinden. Dan komen we met Toneelgroep Amsterdam net terug uit New York of uit Sint-Petersburg en dan vragen mensen op straat of het wel goed met mij gaat, omdat ze mij een tijdje niet op tv hebben gezien.'

Zichtbaar zijn is succesvol?

'Zo zien de mensen dat. Ik denk dat meer mensen mij kennen van DWDD, dan vanuit het theater.'

Vind je dat jammer?

'Natuurlijk. Ik zou het liefst hebben dat al die mensen naar het theater gaan, want ik weet zeker dat ze zullen genieten, dat ze er ook echt wat aan hebben.'

En wat is dat dan precies?

'Catharsis, loutering, reflectie, plezier. En schoonheid.'

Je lijkt veel meer een ambassadeur te zijn. Alsof je op een missie bent.

'Zo zie ik dat ook echt. In het theater vind je alles. Alle grote vragen die je in je leven tegenkomt worden er gesteld.'

Maar waar komt die nieuwe drang vandaan?

'Ik heb in de afgelopen jaren veel getwijfeld over mijn werk. Bij Toneelgroep Amsterdam blijven? Meer televisie gaan doen? Meer film? Op het schrijven concentreren? Maar tijdens het spelen van *The Fountainhead* (naar het boek van Ayn Rand, AB) werd het mij meer dan ooit duidelijk: ik wil leven voor de kunst. Dat heb ik nooit eerder zo sterk gevoeld als nu. Op dit moment lijkt alles voor het eerst echt te kloppen in mijn leven. Of nou ja, bijna alles. Hetemaal volledig zijn de dingen natuurlijk nooit.' ■

'OP DIT MOMENT LIJKT ALLES VOOR HET EERST ECHT TE KLOPPEN IN MIJN LEVEN. NOU JA, BIJNA ALLES'